

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

İNŞAAT TEKNOLOJİSİ

DEKORATİF BOYA

Ankara, 2013

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	2
1. BİRİNCİ KAT BOYAYI SÜRME	2
1.1. Astarı Uygulama	2
1.1.1. Kuralları	3
1.1.2. Yapılışı	4
1.2. Dekoratif Boya Uygulamasına Hazırlık	6
1.2.1. Uygun Malzeme Seçimi	7
1.2.2. Uygulanacak Metodu Seçme	8
UYGULAMA FAALİYETİ	10
ÖLÇME DEĞERLENDİRME	12
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	13
2. İKİNCİ KAT BOYAYI SÜRMEK VE DESEN (EFEKT) ÇALIŞMASI	13
2.1. Dekoratif Boya Uygulamaları	13
2.1.1. Çeşitleri	13
2.1.2. Kuralları	16
2.1.3. Yapılışı	17
2.2. Şablonlar	19
2.2.1. Çeşitleri	20
2.2.2. Kuralları	20
2.2.3. Yapılışı	21
UYGULAMA FAALİYETİ	23
ÖLÇME DEĞERLENDİRME	25
MODÜL DEĞERLENDİRME	26
CEVAP ANAHTARLARI	28
KAYNAKÇA	29

AÇIKLAMALAR

ALAN	İnşaat Teknolojisi/Teknolojileri
DAL/MESLEK	Yapı İç Mekân Dekorasyonu (4.Seviye)/ Yapı İç Mekân Dekorasyonu
MODÜLÜN ADI	Dekoratif Boya
MODÜLÜN TANIMI	Dekoratif boya işlemine başlamadan önce gerekli hazırlık, uygulama kural ve uygulama tekniklerine yönelik bilgi ve becerilerin verildiği öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	Bu modülün ön koşulu yoktur.
YETERLİK	Dekoratif boya yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam sağlandığında dekoratif boyayı kuralına uygun olarak yapabileceksiniz. Amaçlar 1. Dekoratif boyayı fırçayla kuralına uygun yapabileceksiniz 2. Dekoratif boyayı rulo ve makine ile kuralına uygun yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Atölye, sınıf ve boya yapılacak uygulama yüzeyleri Donanım: İncelticiler, macun ve boya yapma araçları, naylon örtüler, maket bıçağı, bant, rulo, fırça, karıştırma çubuğu, boya karıştırma kabı, kova, spatula, macun çekme küreği, mala, çekiç, murç
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Bir binanın türü, işlevi ve amacı ne olursa olsun onu en son giydiren ve mesleğinizle güzelleştiren sizler olacaksınız. Bu sizleri sektörünüzde ayrıcalıklı kıldığı gibi sorumluluk sahibi olma gereğini de arttırmaktadır.

Bu modülle; dekoratif boyanın hazırlanması, korunması, araç-gereçlerin kullanılması saklanması ve uygulanması konusunda bilgi ve beceri sahibi olacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında, birinci kat boyayı kurallarına uygun yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Boyama işlemlerinde kullanılan araç ve gereçler hakkında bilgi toplayarak, sınıf içerisinde arkadaş ve öğretmeninizle değerlendiriniz.
- Dekoratif boya malzemeleri hakkında katalog ve broşür getirerek sınıf içerisinde arkadaşlarınızla paylaşınız.
- İnternette yeni teknoloji dekoratif boya araç ve gereçleri ile ilgili bilgi toplayınız.

1. BİRİNCİ KAT BOYAYI SÜRME

1.1. Astarı Uygulama

Boya yapılacak yüzeyler yeni veya sorunlu yüzeyler olabilir. Her iki durumda da yüzeyin daha iyi ve daha sorunsuz bir şekilde boyanabilmesi için astarlama işlemi muhakkak yapılmalıdır. Yanlış yapılan astarlama sonucunda boyanmış yüzeylerde boya kabarmaları ve çatlakları oluşabilir. Boya öncesi kullanılması gereken astar, mutlaka üzerine uygulanacak boyaya uygun olarak seçilmelidir.

Boya yapılacak yüzey yeni ise, çimento reaksiyonun tamamlanması için beklenir ve en az dört hafta sonra boya uygulaması yapılır. Daha önce uygulanırsa boyada dökülmeler oluşur. Boyama işleminden önce en önemli konu yüzey hazırlığıdır.

Resim 1.1: Astarlama işlemi bitmiş bir salon

1.1.1. Kuralları

Boyaya başlamadan önce yapılacak boya işinin kalitesini arttırmak için astar uygulamasında uyulması gereken önemli kurallar vardır. Bu kurallara uyulduğu takdirde ortaya çıkacak işçiliğin kalitesi de yüksel olacaktır. Öncelikli olarak uyulması gereken kurallar şöyledir;

- Astarlama işlemine başlamadan önce eşya, elektrik ve su tesisat elemanlarını naylon, bant vs. gibi malzemelerle koruma altına alınız.
- İş sağlığı ve güvenliği önlemlerini alınız.
- Aşırı soğuklarda uygulama yapmayınız.
- Sıcak yüzeylere astar sürmeyiniz.
- Çalıştığınız ortamın yeterince hava aldığından emin olunuz.
- Yağlı, kirli ve kabarmış yüzeyleri temizleyip onarmadan astar sürmeyiniz.
- Astarı, rulo veya fırça ile mi uygulayacağınıza önceden karar vererek araç - gereç ve malzeme hazırlığını yapınız.
- Kullanılacak araç gereç 'in her zaman temiz olmasına önem gösteriniz.
- Parlak yüzeylere astar uygulanması gerekiyorsa öncelikle yüzeyi ince zımparalar ile pürüzlendirilip sonra astarı uygulayınız.
- Astarı aşırı derecede inceltmeyiniz. İncelticiyi, üretici firmanın kullanma talimatına göre kullanınız.
- Seçilecek astar rengi, yapılacak boya renginden farklı olmalı ki boya yapılırken boya filminin eşit ve homojen bir şekilde dağıldığını görerek uygulama yapınız.
- Katlar arasındaki bekleme sürelerine uyunuz.

Boyamaya hazır duruma getirilmiş yüzey mutlak surette hangi cins boya ile boyanacaksa o boya cinsinden olan astar ile astarlanmalıdır. Örneğin uygulanacak boya cinsi selülozik esaslı ise kullanılacak astarında selülozik esaslı olması gereklidir. Bunun nedeni selülozik esaslı astarların sentetik esaslı astarları çözerek olumsuz boya sonuçlarını

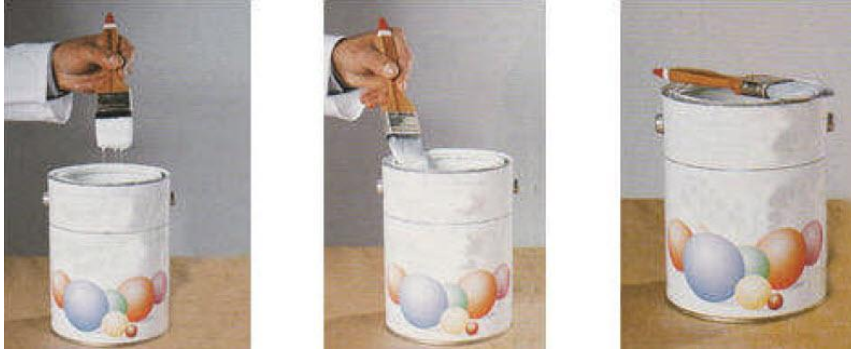
doğurmasıdır. Bu işlem sentetik boyalar için de geçerlidir. Yüzeye sentetik boya yapılacaksa kullanılacak astarın ve incelticinin de sentetik esaslı olması gerekmektedir.

1.1.2. Yapılışı

Boyanacak yüzeye astar uygulaması, yüzeyin durumuna göre fırça veya rulo ile uygulanmaktadır. Eğer uygulama yapılacak yüzey düz ve geniş bir yüzeyse bu yüzeylerde rulo kullanılması hem zaman hem de iş kalitesi ve kolaylık açısından uygun olacaktır. Aşağıda rulo ve fırça ile astar uygulaması maddeler halinde verilmiştir.

1.1.2.1. Astarın Fırça İle Uygulanması

- Yeni bir fırçanın tozunun giderilmesi, varsa kopuk veya zayıf tutunmuş kılların temizlenmesi için fırçayı yıkamak, bükmek ve silmek yanlış olur.
- Selülozik esaslı astar yapmadan önce mutlaka iş sağlığı ve güvenliğini sağlayınız.
- Maskesiz ve eldivensiz kesinlikle çalışmayınız.
- Ortamın rahat bir şekilde havalandığından emin olunuz ve kesinlikle ateş yakmayınız.
- Astarı karıştırmak için veya boyanacak yerin tozunu gidermek için boya fırçanızı kullanmayınız.
- Astar boya sırasında, fırça kıllarının yarısını aşmayacak kadar astar boyaya batırınız ve boya fazlasını mutlaka sıyırınız.

Resim 1.2: Fırçanın boyaya batırılması ve sıyırılması

- Boyamayı küçük alanlar seçerek yapınız.
- Astarlanacak yüzey çok genişse 1 x 1 m² şeklinde astarlanmasında yarar vardır.
- Fırçayı sürekli olarak yukarıdan aşağıya doğru kullanınız, fırça izi kalmaması için çapraz sürmeler yapınız.

- Daha sonra çapraz ve helezonik sürümler yaparak fırça izlerinin giderilmesini sağlayınız.
- Astarlama esnasında mola verilecek ise fırçayı astarın içine daldırılmış olarak bırakmayınız, kutunun üstüne yatırınız.
- Astar işi bittikten sonra fırçayı mutlaka temizleyiniz. Temizleme işini selülozik tiner veya terebentin ile yapınız.

Boyayacağınız yüzeylerde iyi sonuç alabilmeniz için mutlaka iyi bir fırçanız olmalıdır. Üstelik iyi bir fırçayı yıllarca kullanabilirsiniz. Boyanızı alırken boyanacak mekânın farklı boyutlardaki yüzeylerine uygun fırçaları alarak tam bir set oluşturabilirsiniz.

1.1.2.2. Astarın Rulo İle Uygulanması

- Geniş yüzeylerde rulo kullanınız.
- Rulo kullanımı işin süratini artırır.
- Astarlama işleminin 20-25 derece ısıdaki ve % 40-60 normal hava nemliliğindeki hava ortamında, kuru yüzeylere selülozik ve sentetik astar uygulamaları yapılması idealdir. Boya üreticisi firmalar, astar uygulama tavsiyelerini kuruma ve katlar arası bekleme süreleri hakkında bilgileri ambalaj etiket ve broşürlerinde belirtmektedir.
- Köşeler ve kesişim bölgelerine rulolar ulaşamayacağından bu bölgeleri önceden kestirme ve akrobat fırçalarıyla astarlayınız.
- Rulonun kullanılmasını sağlayacak rulo tablaları da satılmakta olup rulo tablalarında rulodaki astar boyanın fazlasının alınmasına yarayan kanallar bulunmaktadır.
- Ufak detaylarda parmak ruloları kullanınız.
- Rulo yukarıdan aşağıya doğru ve daha önce geçtiği yerin % 50 üzerinden geçecek şekilde sürünüz.
- Yüzeyi astarlarken rulonuzu diyagonal ve zikzaklar şeklinde kullanınız.
- Ruloya uygun bir sap takarak geniş yüzeyleri daha rahat astarlama fırsatı elde ediniz.
- Selülozik ve sentetik astarda kullanılan rulo temizlenirken önce gazete kâğıdı üzerindeki astar mümkün olduğu kadar alınır. Sonra tiner içinde yıkanır ve gazete üzerinde yuvarlanarak kurutulur. Son olarak ılık, sabunlu su ile yıkanır, durulanır ve asılarak kurutulur.
- Rulo tekrar kullanılırken tiner veya su ile nemlendirilip ıslatılır ve boya içine daldırılarak doyurulur, ızgarada fazla astar boya sıyrıldıktan sonra kullanılmalıdır.

Resim 1.3: Moher rulo

1.2. Dekoratif Boya Uygulamasına Hazırlık

Evinizle ilgili yapacağınız tüm tadilat ve iç mekân işlerinde yüksek verim alabilmeniz için detaylı bir hazırlık planı yapmanıza ihtiyaç vardır. Böylesi bir durumda yapılacak en kötü şey bu plan aşamasını atlayarak acele içinde hızlı adımlar atmaya çalışmaktır. Bu durum size çok hatalar yaptırabilir. Uygulamada sizin planlı bir şekilde detaylandırdığınız işlem süreci yeteri kadar hızlı işleyecek ve basit hatalara izin vermeyerek, daha hızlı hedefinize ulaşabileceksiniz.

Boyama işlemine başlamadan önce aşağıdaki işlemlere dikkat etmeniz size daha düzgün ve kaliteli iş yapma ortamı sağlar.

- Öncelikle iç mekân boyama işi yapılırken kullanılacak fırçalar ve diğer malzemelerin kontrolü yapılarak boyanacak yüzey için en uygun araç ve gereç belirlenmelidir. Dekoratif boya uygulamalarında, rulo fırçalar genellikle tercih edilendir ancak kapı veya pencere kenarı gibi ince iş gerektiren alanlara göre küçük fırçalar da hazır bulundurulmalıdır. Rulonun üzerine alacağımız boyanın çokluğu, boya yapılan malzemeyi sertleştirir.
- İşlem yapılan boyanın kalitesi de işin değerine direkt etki yapar. Mümkün olduğunca kaliteden vazgeçmeyin ve bunu etkileyecek şekilde alacağımız boya miktarını iyi hesap ederken boya üzerindeki etikette malzeme sarfiyatını okuyarak gereksiz malzeme alıp zarar etmeyin.
- Bu temel kriterlerin yanında bazı önemli detaylar ise yanımızda bulduracağımız karıştırıcı, çubuk ya da tornavida, zımpara, sünger ve damla bezidir. Ayrıca işi yaparken tulum ya da iş kıyafetlerin giyilmesi de çok önemlidir.
- Boya işinin evimizdeki diğer eşyalara ve yapılara zarar vermesini engellemek için; öncelikle duvar kenarlarından tüm eşyaları ortaya doğru çekmemiz gereklidir. Bununla beraber üzerlerinin de kapatılması gerekir. Eğer tavanı da boyayacaksanız eşyalarınızın ya tamamen odadan çıkartılması ya da üzerlerinin

sağlamca kapatılması kaçınılmazdır. Hareket etmeyen demirbaşları da mecburen kaplamalısınız.

- Duvarların ve zeminin ayrıca iş öncesi temizlenmesi de önemlidir. Buralarda kalacak en ufak bir toz, kir veya bir haşeratın boya sonrası duvarınızda kalıcı olması yapılan işin kalitesini düşürür. Ayrıca boya yapacağınız yüzeylerdeki deliklerin ve gözeneklerin de önceden kapatılması gereklidir. Bunların tam tersi olan pürüzler içinse zımparalardan yardım alabilirsiniz. Bu sayede boya yaptığınız yapıların sadece rengi yenilenmemiş üzerinde ihtiyaç duyulan ufak bozuklukların da onarımı yapılmış olacaktır.

1.2.1. Uygun Malzeme Seçimi

Öncelikle yüzeye uygun bir boya seçilmeli ve yardımcı malzeme gerekiyorsa boyaya uygun malzeme olmasına dikkat edilmelidir. Boya satın alınırken örtücü olanı tercih edilmelidir. Ucuz ve kalitesiz boyalar metrekare bazında kaliteli boyalarla aynı maliyete gelir. Ancak ekonomik anlamda yapılacak tasarruf, ileride büyük zararlara neden olabilir. Piyasada her kalitede boya, astar ve tiner bulunabilir. Uygulamada daha iyi sonuç almak için yüzeye uygun boya, astar ve tiner kullanılması önemlidir.

Resim 1.4: Boya çeşitleri

Uygulanacak boya türü ve rengi belirlendikten sonra, boya uygulamasında kullanılacak yardımcı malzeme alet ve edevatlar belirlenmelidir. Uygulamada kullanılacak rulolar, fırçalar, şablonlar, efekt araçları ve koruyucular gibi malzemeler ne kadar kaliteli olursa ortaya çıkan iş de o kadar kaliteli olur. Dekoratif boya da duvar zemini renginin kusursuz olması istenir. Kusursuz bir boyama için de yüzeyin boyaya tam hazır hale getirilmesi lazımdır. Gerekli olan tamirat işleri yapılmış ve yüzey astarlanmış olmalıdır. Yüzeyde kullanılan tamirat ve astar malzemeleri standart boya hazırlık unsurlarından olsa da dekoratif boyada kullanılan malzemeler birbirini tamamlayıcı malzemelerden olmalıdır.

Resim 1.5: Boya malzemeleri

Dekoratif boya uygulamasında kullanılan ve diğer boyama uygulamalarından kendini açıkça ayıran malzemeler, dekoratif efektlerin uygulandığı dekoratif boya aparatlarıdır. Uygulanacak efektte göre seçimi yapılmaktadır ve dekoratif boyalar ile birlikte kullanılır.

Resim 1.6: Dekoratif boya aparatları

1.2.2. Uygulanacak Metodu Seçme

Uygulama metodunu belirlemek için öncelikle dekoratif boyanın nerede uygulanacağı belirlenmelidir. Konutun herhangi bir yerinde dekoratif boya uygulanabilir ancak her uygulama metodu her mekânda kullanılmayabilir. Dekoratif boya aparatları ya da şablonlarla çalışılacağı önceden belirlenmeli ve uygulama da kullanılacak malzemeler seçilmelidir. Her insanın zevki farklıdır. Ancak dekoratif boya uygulamasında duvar efektlerinin belirgin olması ve duvarda kaybolmaması için renk ve aparat uyumu iyi araştırılmalıdır.

Renk ve desen uyumu için uzman kişilerden alınan görüş ve fikirler çok kıymetlidir. İşe başlamadan önce bir ön araştırma yapılması her zaman daha uygun olacaktır. Dekoratif boya zor bir uygulama gibi görünse de yardımcı aparatlarla oldukça kolaydır. Fakat şablonlarla yapılan uygulamalarda ince el işçiliği daha fazladır. Bu nedenle şablon çalışmalarında daha dikkatli ve titiz olunmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Atölyenizde öğretmeninizin belirlediği bir alanda rulo ile astarlama işlemini yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Astarlama yapılacak yüzeyin temiz olduğundan emin olunuz.➤ Öncelikli olarak duvar köşe ve tavan birleşimlerini kestirme veya akrobat fırçalar ile astarlayınız.➤ Astarlanacak yüzey çok genişse 1 x 1 m² bölümler halinde astarlayınız.➤ Rulodaki fazla astarı boya tablasında alınız.➤ Ufak detaylarda parmak rulo kullanınız.➤ Rulo yukarıdan aşağıya doğru ve daha önce geçtiği yerin % 50 üzerinden geçecek şekilde sürünüz.➤ Yüzeyi astarlarken rulonuzu diyagonal ve zikzaklar şeklinde kullanınız.➤ Ruloya uygun bir sap takarak geniş yüzeyleri daha rahat astarlama fırsatı elde ediniz.➤ Astarlama işlemi bittikten sonra rulonuzu temizleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İş önlüğünüzü giyiniz.➤ Astarınızı gerektiği kadar inceltiniz.➤ Kullanacağınız malzemelerin temiz olduğundan emin olunuz.➤ Astarlama işlemine başlamadan önce eşya, zemin ve tesisat elemanlarını maskeleyiniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri **Evet**, kazanamadığınız becerileri **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1	Astarlama yapılacak yüzeyin temiz olduğundan emin oldunuz mu?		
2	Öncelikli olarak duvar köşe ve tavan birleşimlerini kestirme veya akrobat fırçalar ile astarladınız mı?		
3	Astarlanacak yüzey çok genişse 1 x 1 m ² bölümler halinde astarladınız mı?		
4	Rulodaki fazla astarı boya tablasında aldınız mı?		
5	Ufak detaylarda parmak rulo kullandınız mı?		
6	Ruloyu yukarıdan aşağıya doğru ve daha önce geçtiği yerin % 50 üzerinden geçecek şekilde sürdünüz mü?		
7	Yüzeyi astarlarken rulonuzu diyagonal ve zikzaklar şeklinde kullandınız mı?		
8	Ruloya uygun bir sap takarak geniş yüzeyleri daha rahat astarlama fırsatı elde ettiniz mi?		
9	Astarlama işlemi bittikten sonra rulonuzu temizlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Yanlış yapılan astarlama işleminde aşağıdakilerden hangisi oluşur?
A) Kabarma ve çatlama
B) Kırılma
C) Tozuma
D) Renklenme
2. Astarlama yapılacak yüzey yeni ise çimento reaksiyonunu tamamlaması için en az kaç hafta beklenmelidir?
A) 1
B) 6
C) 4
D) 2
3. Astarlamanın en büyük faydası aşağıdakilerden hangisidir?
A) Duvarı güzel gösterir
B) Yüzeyi doyurarak fazla boya kullanımını azaltır ve aderansı artırır.
C) Depreme dayanıklıdır.
D) Taşıyıcı özelliği vardır
4. Parlak yüzeyler astarlanmadan önce ne yapılmalıdır?
A) Yüzey önce boyanmalı sonra astarlanmalıdır
B) Yüzey ısıtılmalıdır
C) Yüzey yıkanmalıdır
D) Yüzey pürüzlendirilmelidir.
5. Aşağıdakilerden hangisi dekoratif boyaların özelliklerindedir?
A) Genellikle kutusundan kullanıma hazır olarak çıkar
B) Çok inceltilebilir
C) Rulo ile uygulanmaz
D) Bileşiminde pigment yoktur

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında, ikinci kat boyayı sürme ve efekt çalışması kurallarına uygun yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde gördüğünüz dekoratif duvar boyası örneklerini inceleyiniz.
- Boyacılık firmalarını dolaşarak, araştırma ve gözlem yapınız.
- Araştırma ve gözlemlerinizi rapor haline getiriniz ve hazırladığınız raporu sınıfta tartışınız.

2. İKİNCİ KAT BOYAYI SÜRMEK VE DESEN (EFEKT) ÇALIŞMASI

İç mimaride, inşa edilen yapının dış yüzey görünümü kadar iç dekorasyonu da büyük önem arz etmektedir. Kullanılan yapı teknikleri genellikle göze hoş görünen ve görsel olarak bütünlük sağlayan tekniklerden oluşmaktadır.

2.1. Dekoratif Boya Uygulamaları

Duvar renginin öneminden ve odanın atmosferinin insan psikolojisi üzerindeki etkilerinden sıkça söz ediyoruz. Duvar boyası ve duvar kağıdının yanı sıra farklı bir duvar görünümü için tercih edilebilecek uygulamalardan biri de desenli boya uygulamasıdır. Desenli boyalar, duvarda çeşitli desenler elde edilmesine elverişli, özel boyalardır. Farklı desen oluşturmak için ayrıca çeşitli aparatlardan yararlanılır.

Desenli duvar uygulamasından göze hoş görünecek, estetik bir sonuç almak için bu uygulamayı işinin ehli (uzman, usta) teknik bir elemanın yapması düşünülmelidir. Pek çok firma desenli boya satışının yanı sıra uygulama hizmeti de verir. Eğer kendiniz deneyip de beceremezseniz işin güzel yanı, diğer boyalarda olduğu gibi desenli boyanın üzerinin de kolayca boyanabilmesidir.

2.1.1. Çeşitleri

Dekoratif boya, insanların zevkine göre çeşitli olarak üretilmekte ve uygulanmaktadır. Yaşam mahalline ve mahallin kullanım amacına göre de çeşitlilik göstermektedir. Dekoratif boyadaki en önemli unsurlardan birisi de renklerin birbiri ile olan uyumudur.

➤ **Sedef Boyama**

Saf akrilik reçine bazlı, yüzeylerde inci görünümü veren, sedefli etki yaratan su bazlı, kokusuz dekoratif boyadır. Yüzeylerde inci parlaklığında bir görüntü verir. Farklı uygulama aparatlarıyla, ışığın yansımalarına bağlı olarak sedefli desenler oluşturulması sağlanır. İnceltme işlemi yapılmaz, kullanıma hazırdır.

Resim 2.1: Sedef boyama örneği

➤ **Çatlama Medyumu**

Özel reçine bazlı, yüzeylere antika görünümü veren, su bazlı, kokusuz, çatlama malzemesidir. Üzerine sürülen boyayı çatlatacak şekilde eskitilmiş antik deseni verir. Dekoratif ara kat malzemesidir. İnceltme yapılmaz, kullanıma hazırdır.

Resim 2.2: Çatlama medyumu örneği

➤ **Süet Efekt**

Akrilik reçine esaslı, yüzeylerde süet görünümü veren, su bazlı, kokusuz, dekoratif boyadır. Yüzeylerde süet görünümü verir. Farklı uygulama aparatlarıyla süet görümlü desenler oluşturulması sağlanır. İnceltme yapılmaz, kullanıma hazırdır.

Resim 2.3: Süet efekti örneği

➤ **Keten Efekt**

Akrilik reçine esaslı, yüzeylere kot görünümü veren, su bazlı, kokusuz, dekoratif boyadır. Yüzeylerde kot görünümü verir. Farklı uygulama aparatlarıyla desenler oluşturulması sağlanır. İnceltme yapılmaz, kullanıma hazırdır.

Resim 2.4: Keten efekti örneği

2.1.2. Kuralları

Dekoratif boya uygulanırken, ortaya çıkacak görselin kaliteli olabilmesi için belli başlı birtakım kurallara uymak gerekir. Bu kurallar şöyledir,

- Dekoratif boyalar genellikle kullanıma hazır bir şekilde satılmaktadır. Ancak bazı durumlarda desen kaymasının önüne geçilmesi için %5 oranında inceltilmelidir.
- Uygulanacak yüzeyler düzgün, sağlam, kuru ve tozdan arındırılmış durumda olmalıdır.
- Doldurulması gereken çukur ve çatlaklar için duvar dolgu macunu kullanılmalıdır.
- Daha güzel ve düzgün bir görünüm için mutlaka transfer astarı uygulaması yapılmalıdır.
- Transfer astarı uygulamasından sonra sağlam bir yüzey için 18- 24 saat arası tam kuruması beklenmelidir.
- İsteğe bağlı olarak ilk kat olarak uygulayacak dekoratif boya renginden saten rulo ile yarı mat bir boya uygulanabilir
- Uygulama yapılacak alan bir yada iki duvar ise ilk kat olarak saten rulo ile dekoratif boya uygulanmalıdır.
- Uygulama sonrası 4- 6 saat ilk katın tam kurumasını beklenmelidir.
- İkinci kat boya sürüldükten sonra kuruması beklenmeden dekoratif boya aparatları ile efektler verilmelidir.
- Dekoratif boya uygulamasında duvarda alttaki rengin farklı gözükmesini istiyorsanız dilediğiniz bir renkte ilk kat yarı mat boya saten rulo ile uygulanır. İlk kat kuruduktan sonra sadece tek kat olarak yine saten rulo ile dekoratif boya uygulanır, dekoratif boya kurumasını beklemeden hızlıca efekt aparatları ile şekil verilir.

Resim 2.5: Deniz süngeri ile sedef efekti çalışması

2.1.3. Yapılışı

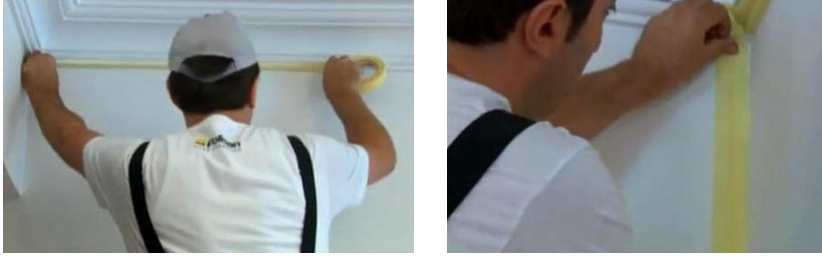
Dekoratif boya şu şekilde yapılmaktadır;

- İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili tedbirler alınır.
- Boyaya başlanmadan önce zemini plastik (naylon) örtü ile kaplayınız.

Resim 2.6: Zeminin korumaya alınması

- Maskeleme bandı ile tavan diplerini ve duvar köşelerini 4 – 5 cm kalınlığında maskeleyiniz.

Resim 2.7: Tavan ve köşelerin maskelenmesi

- Boyama yapılacak yüzeyi dekoratif boyacılıkta kullanılan transfer astarı ile astarlayınız.

Resim 2.8: Yüzeyin astarlanması

- Dekoratif boyalar genellikle hazır olarak satılmaktadır. Bu nedenle kutusunda hazır bulunan boyayı en az 5 dakika karıştırma çubuğu ile karıştırınız.
- Gerektiğinde en fazla %5 oranında su ile inceltiniz.
- Dekoratif boyayı yüzeye saten rulo ile uygulayınız.

Resim 2.9: Boyanın yüzeye uygulanması

- Yüzeyde malzemenin yayılması ve rulo izlerinin oluşmaması için uygulamayı hızlı yapınız.
- Tavan kestirme kısımlarında fırça kullanmadan rulo kenarı ile boyamaya gayret ediniz.

Resim 2.10: Kestirme işleminin rulo ile yapılması

- İkinci kat uygulamaya başlamadan önce en az dört saat bekleyiniz.
- Bu bekleme süresinde çevrede oluşacak tozmadan dolayı duvarlarınızı koruyunuz. Örneğin boyama yapılan mekânda yerleri süpürmeyiniz veya toz vb. maddelerin içeri girmemesi için pencereleri kapatınız.
- İkinci kat uygulamayı tekrar saten rulo ile yapınız.
- Kurumasını beklemeden desen aparatları ile desenlerinizi oluşturunuz.

Resim 2.11: Kelebek rulo ile efekt çalışması

- Eğer kelebek rulo kullanacaksanız, ruloyu yukarıdan aşağıya doğru ve tek sıra çizgiler halinde tekrar tekrar üzerinden geçmeyecek şekilde yapınız.
- Ruloyu bastırmadan ve kaydırmadan uygulamayı bitiriniz.
- Boyama işlemi bittikten sonra 20 derece de en az dört saat beklenmelidir.
- Dekoratif boyalar çabuk kuruyan boyalar olduğu için geniş yüzeylerde iki kişinin çalışması daha uygun olacaktır.

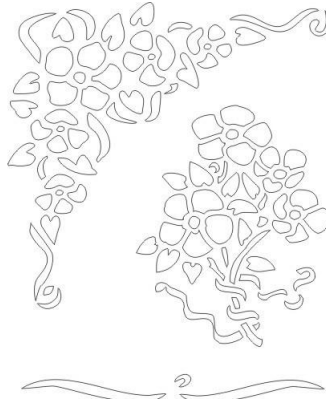
Duvarda desenli boya uygulaması için en sık kullanılan aparatların başında, özel efekt ruloları gelir. Bu rulolar da yine desen boyalarıyla birlikte kullanılır. Rulo kendinden desenlidir ve desen boyasına batırılıp duvara sürüldüğünde, duvarda desen oluşmasını sağlar.

Resim 2.12: Desen rulosu ile dekoratif boya

2.2. Şablonlar

Şablon, istenilen yerleri oyulmuş desen kalıbıdır. Kâğıt, karton, plastik, muşamba, film, mika gibi gereçler kullanılmaktadır. Kalıplar iç veya dış kalıplar olarak hazırlanır.

Şekil 2.1: Şablon

2.2.1. Çeşitleri

Dekoratif amaçlı kullanılacak şablonlar çeşitli insan, hayvan ve bitki motiflerinden olduğu gibi düzgün veya fazla karmaşık olmayan görselliği güzel olan geometrik şekillerden oluşmaktadır. Piyasada hazır şablonların yanı sıra kendi el becerimizle ve üretkenliğimizle de şablon çeşitleri oluşturmak mümkündür.

Şekil 2.2: Çeşitli şablonlar

2.2.2. Kuralları

Dekoratif boya da şablonlar ile çalışılırken uyulması gereken kurallar şunlardır;

- İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili tedbirler alınmalıdır.
- Kalıbın birkaç defa kullanılacağı düşünülerek dayanıklı bir maddeden yapılması önerilir.
- Desen, oyulmaya uygun bağlantılara sahip olmalıdır.
- Desen seçilen gereç üzerine çizilir ve keskin uçlu bir bıçakla fazlalıklar çıkartılır.
- Uygulama yapılacak yüzey temiz ve pürüzsüz olmalıdır.
- Gerekiyorsa düzgün bir yüzey elde etmek için yüzey dolgu macunu ile doldurulmalı ve zımparalanmalıdır.
- Uygun bir astar ile yüzey astarlanmalıdır.
- Astarlama işleminden sonra yüzeyin kuruması için 4 – 8 saat beklenmelidir.
- İlk kat boya saten rulo ile fazla bastırmadan ve dikkatli bir şekilde uygulanmalıdır.
- Yaklaşık olarak beş saat kuruması beklenmelidir.
- Elde edilen kalıp duvara maskeleme bandı ile sabitlenmelidir.
- Tercihen parmak rulo ile boya uygulaması yapılır.
- İnce detaylar için ise ince fırçalardan yararlanırılır.

- Şablonlar bir önceki desenleri takip etmeli desenler birbirini tamamlamalıdır.
- Şablonların boyama esnasında kaymaması için gerekli önlemler alınmalıdır.

2.2.3. Yapılışı

- İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili tedbirleri alınız.
- Uygulama yapılacak yüzeyin tamir edilip astarlandığından emin olunuz.
- Uygulamaya başlanmadan önce zemini koruma altına almak için plastik (naylon) örtü ile örtünüz.
- Duvar köşe ve birleşim yerlerini maskeleme bandı ile maskeleyiniz.

Resim 2.13: Maskeleme işlemi

- Oluşturduğunuz şablonu düzgün ve terazili bir şekilde duvarınıza maskeleme bandı ile sabitleyiniz.

Resim 2.14: Şablonun duvara sabitlenmesi

- Dekoratif boyanızın kapağını açarak yaklaşık beş dakika karıştırınız.
- Bir miktar boyayı boya kabına aktarınız.
- Parmak ruloyu boyaya kendi ekseninde döndürerek batırınız.
- Fazla boyayı, boya küreği yardımıyla alınız.
- Rulo ile fazla bastırmadan şablonunuzun üzerinden boyanızı sürünüz.

Resim 2.15: Rulo ile desenin duvara aktarılması

- Boyama işlemi bitince şablonunuzu bir önceki desene hizalayarak ve desen sürekliliğine dikkat ederek tekrar sabitleyiniz ve boyama işlemine devam ediniz.

Resim 2.16: Şablonun hizalanması

- Rulonun yansımadığı köşe ve birleşim yerlerinde yuvarlak uçlu fırçalar ile boyama yapınız.

Resim 2.17: Yuvarlak fırça ile ince yerlerin boyanması

UYGULAMA FAALİYETİ

Öğretmeninizin göstereceği kâğır bir yüzeye şablonla boya uygulamasını yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Uygulama yapılacak yüzeyin tamir edilip astarlandığından emin olunuz.➤ Uygulamaya başlanmadan önce zemini koruma altına almak için plastik (naylon) örtü ile örtünüz.➤ Duvar köşe ve birleşim yerlerini maskeleme bandı ile maskeleyiniz.➤ Oluşturduğunuz şablonu düzgün ve terazili bir şekilde duvarınıza maskeleme bandı ile sabitleyiniz.➤ Dekoratif boyanızın kapağını açarak yaklaşık beş dakika karıştırınız.➤ Bir miktar boyayı boya kabına aktarınız.➤ Parmak ruloyu boyaya kendi ekseninde döndürerek batırınız.➤ Rulo ile fazla bastırmadan şablonunuzun üzerinden boyanızı sürünüz.➤ Boyama işlemi bitince şablonunuzu bir önceki desene hizalayarak ve desen sürekliliğine dikkat ederek tekrar sabitleyiniz ve boyama işlemine devam ediniz.➤ Rulonun yanaşamadığı köşe ve birleşim yerlerinde yuvarlak uçlu fırçalar ile boyama yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İş önlüğünüzü giyiniz.➤ Güvenlik önlemlerini alınız.➤ Temiz ve itinalı olunuz.➤ Disiplinli çalışınız.➤ Koruyucu eldiven kullanınız.➤ Koruyucu maske kullanınız.➤ İş bitiminde kullandığınız malzeme, araç ve gereçleri temizleyip kaldırınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri **Evet**, kazanamadığınız becerileri **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1	Uygulama yapılacak yüzeyin tamir edilip astarlandığından emin oldunuz mu?		
2	Uygulamaya başlanmadan önce zemini koruma altına almak için plastik (naylon) örtü ile örttünüz mü?		
3	Duvar köşe ve birleşim yerlerini maskeleme bandı ile maskelediniz mi?		
4	Oluşturduğunuz şablonu düzgün ve terazili bir şekilde duvarınıza maskeleme bandı ile sabitlediniz mi?		
5	Dekoratif boyanızın kapağını açarak yaklaşık beş dakika karıştırdınız mı?		
6	Bir miktar boyayı boya kabına aktardınız mı?		
7	Parmak ruloyu boyaya kendi ekseninde döndürerek batırdınız mı?		
8	Rulo ile fazla bastırmadan şablonunuzun üzerinden boyanızı sürdünüz mü?		
9	Boyama işlemi bitince şablonunuzu bir önceki desene hizalayarak ve desen sürekliliğine dikkat ederek tekrar sabitlediniz mi?		
10	Rulonun yavaşamadığı köşe ve birleşim yerlerinde yuvarlak uçlu fırçalar ile boyama yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Spatula boya işleminde nerede kullanılır?
A) Yıkamada
B) Ölçmede
C) Kazıma ve düzeltmede
D) Boya Karıştırmada
2. Kimyasal leke ve kirli yüzeyler boya açısından niçin zararlıdır?
A) Zararlı değildir.
B) Boyanın yüzeye yapışmasını engeller.
C) İşçiliğin pahalı olmasına sebep olur.
D) Hiçbiri.
3. Boyanacak yüzeydeki nem, boyada ne gibi tahribat yapar?
A) Zarar vermez.
B) Boyanın kazınmasını zorlaştırır.
C) Boyanın kabarıp dökülmesine sebep olur.
D) Renk farklılığı oluşturur.
4. Boya öncesi çatlak ve çiziklerin tespiti niçin yapılır?
A) Kullanılacak dolgu malzemesinin tespiti için
B) Boya renk tespiti için
C) Temizlik metodu için
D) Astar miktarı tespiti için
5. Yüzey öncesi hazırlık niçin yapılır?
A) Ambalaj üzerinde yazdığı için
B) Temizlik için
C) Eşyaları korumak için
D) Boyanın daha kaliteli olması için

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki uygulamaları öğretmeninizin gözetiminde yapınız.

- Boya yapılacak yüzeyi proje üzerinden okuyarak kullanılacak boya miktarını, türünü ve rengini belirleyiniz.
- Boya yapılacak yüzeyi kontrol ederek varsa olumsuzlukları gideriniz.

Bu modül kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri **Evet**, kazanamadığınız becerileri **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
PROJE DETAYLARINI OKUMA			
1	Bir adet mimari proje temin ettiniz mi?		
2	Planların isimlerini ve özelliklerini listelediniz mi?		
3	Ölçülendirme ve ölçü almayı söylediniz mi?		
4	Projeden boyanacak yüzey bilgilerini aldınız mı?		
5	Proje üzerinde duvarların gösterilmesini ve işaretlemesini yaptınız mı?		
YÜZEY HAZIRLIĞI			
1	İşleme başlamadan önce çevrenizde bulunan kapı, pencere ve eşyaları koruyucu bant ile maskelediniz mi?		
2	Boyanacak yüzeyde varsa eski boya, yüzeye fazla zarar vermeden spatula ile kazıdınız mı?		
3	Boyanacak duvara yapışmış olan kir, toz, yağ ve kimyevi maddelerin (zift, asit) muhakkak temizlenmesi gerekir. Bunun için tel fırçalardan ve zımpara kâğıtlarından yararlandınız mı?		
4	Yüzeyde bulunan kir ve yağı taban yüzeyiniz ahşap değilse gerektiğinde deterjanlı su ile yıkadınız mı?		
5	Boyanacak yüzeyleri dikkatlice inceleyerek çatlak, delik ve kusurları tespit ettiniz mi?		
6	Yüzeyde boyanın tutunmasını engelleyecek nem problemleri varsa işleme başlamadan önce bu kusurları ortadan kaldırdınız mı?		
ARAÇ GEREÇ VE BOYA HAZIRLIĞI			
1	Boya yapılacak mekânda çalışmaya engel teşkil edecek fazla		

	malzeme ve çöpleri kaldırdınız mı?		
2	Duvarda bulunan elektrik ve su tesisatları ile ilgili materyalleri boyadan korumak için kâğıt bantla maskelediniz mi?		
3	Uygulama alanında varsa eşyaları koruma altına aldınız mı?		
4	Kullanacağınız boya tipine göre fırça ve rulonuzu seçtiniz mi?		
5	Seçtiğiniz fırça ve rulonun temiz durumda olduğunu kontrol ettiniz mi?		
6	Boyayı tiner ile inceltecekseniz yakınlarda bulunan ve alev üreten cihazlardan uzak tuttunuz mu?		
TOPLAM EVET HAYIR SAYISI			

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	A
2	C
3	B
4	D
5	A

ÖĞRENME FAALİYETİ-2 'NİN CEVAP ANAHTARI

1	C
2	B
3	C
4	A
5	D

KAYNAKÇA

- BARADAN Bülent, İnşaat Mühendisleri İçin Malzeme Bilgisi, DEÜ Yayınları, İzmir, 2006.
- ELÇİOĞLU Belgin, İç Mekân Tasarımı, YEM Kitabevi, İstanbul, 2011